

mosty

Královéhradecké diecéze

CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

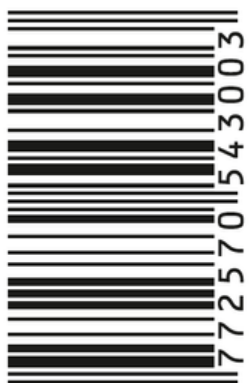
ročník 7 / číslo 2 / květen 2023

Forma rozhovorů
nám změnila pohled na církev 3

Svatba od počátků k dnešku 8

Žít v pravdě před Bohem
i před lidmi 10

ISSN 2570-5431

9 772570 543003

KRÁLOVÉHRADECKÁ DIECÉZE
Církev československé husitské

2

Obsah

2 Editorial

3 Forma rozhovorů
nám změnila pohled na církev

4 SVATBY aneb postřehy
zkušeného obřadníka...

5 ANKETA O církevní svatbě
Kateřina a Patrik Čermákovi

6 Příprava na manželství

7 ANKETA O církevní svatbě
Helena a Martin Šrámovi

8 Svatba od počátků k dnešku

9 Na otázky dpovídá
varhaník Zbyněk Palich

10 Žít v pravdě před Bohem
i před lidmi

11 Na otázky dpovídá
varhaník Petr Vacek

12 Člověk musí jeden druhému
odpouštět

13 Na otázky dpovídá
varhaník Ladislav Skořepa

14 OSOBNOST DIECÉZE 2023
Mgr. Alena Naimanová
Věra Říhová
Květoslava Nováková

15 Manželské jubileum

15 Co nás čeká...

16 Svátost manželství

Slovo úvodem

Moji milí,

je bezpochyby pravdou, že na lidský život neplatí jednoduché rovnice typu *hodným lidem se dějí jen hezké věci a darebákům se jejich lumpárny brzy vymstí*. Přesto ale ve zkratce ze zkušenosti víme, že ona zdánlivě jednoduchá pravda, že *v našich vztazích se zobrazuje náš vztah k Bohu* – má něco do sebe, z našeho chování tato skutečnost jasně vyznívá. Vztah, který máme k sobě a k těm, kteří jsou nám nejbližší, jednoznačně zrcadlí naši víru, odhaluje směřování života a ukazuje i míru sebezahlednosti a sobectví. Mezilidskými vztahy se jednoduše řečeno vykresluje Boží obraz v nás ve všech jeho barvách.

Někdy se ale lidské vztahy těžce zamotávají. Pozoruhodným způsobem o tom vyprávěla divadelní hra Irvina Welshe „Ucpanej systém“, kterou nedávno derniérou završilo Dejvické divadlo, přímým přenosem ve 129 kinech v České republice, svá několikaletá představení. Možná jste měli také příležitost představení zhlédnout, a také Vás nemuselo nechat chladné, ani ne tak pro velmi drsný jazyk dialogů na jevišti, ale mnohem víc pro naše vnitřní otázky a představy, které z hry vyvstávaly: Co by se stalo, kdyby Bůh napřímo zrcadlil nás a naše „zanesené“ vztahy k druhým? A co když nás vlastně už tak trochu teď zrcadlí? ...*Ostatně vždyť nás formuje naše představa o Bohu víc, než si myslíme...* Co když to, že jsme ztratili trpělivost s Bohem, bude mít za následek, že On ztratí trpělivost s námi?

Jsou to zdánlivě teoretické otázky, ale mají přesah do našich konkrétních životů.

Jako ukázka „ucpaných“ vztahů k sobě, k druhým a k Bohu posloužila ve zmíněné divadelní hře jedna malá skotská hospoda, kde se objeví postava – skutečný Bůh jednoho mladého muže. Mistrně zahráné představení, kdy smích střídá mráz, který nese jistou výzvu a ptá se, co naše vztahy, jak se v nich vlastně opravdu zračí Bůh? Nebylo to vždy jen humorné představení.

Milí čtenáři, toto číslo Mostů jsme se rozhodli věnovat převážně tématu manželství, svateb a partnerství. Máme za to, že je to velmi podstatné téma, které má ohromný osobní i celospolečenský význam, protože kromě všeho lidského se v nejbližších vztazích vskutku projevuje také i Bůh. Pro „nevěřícího“ člověka to zní zřejmě jako poněkud přehnaně ideologicky patetické vyznání, ale víra se prostě projevuje ve vztazích a naši nejbližší se nejen dotýkají našeho niterného světa, ale jsou i součástí celého života.

Doufám, moji milí, že otevření tohoto časopisu zvýrazní důrazy na vše, co je pro všechny naše dny nejdůležitější a připomene to zásadní, že propojení lásky, lásky k Bohu, k bližním a k sobě, je čímsi zcela přirozeným. Sice nejsme vždy s touto láskou v dokonalé rovnováze, ale je výtečné, že se o ni snažíme, a díky našim blízkým můžeme o ni vydat jisté svědectví.

Přeji, ať se Vám hledání oné rovnováhy v lásce daří – Bůh vám žehnej.

Váš biskup Pavel

Nebeský Otče, povolal jsi nás do své lásky a dáváš nám čas a prostor, abychom ukázali svědectví o svém vztahu k druhým. Prosíme o sílu z Duchu svatého, abychom stále měli trpělivost a vyzářovala z nás laskavost. Děkujeme, že se smíme opírat o tvou milost, děkujeme za Krista, který nám dává i přes naši rozkolísanost vnímat, že pevný bod je v tobě. Amen

Forma rozhovorů nám změnila pohled na církev

Manželé Tereza a Rudolf Pečenkoví měli církevní sňatek v létě 2022 v Lindavě, ve venkovních zahradních prostorách sklářské firmy. Vychovávají společně tříletou dceru Olivii, žijí v pražských Košířích a v létě se jejich rodina rozroste o další děťátko.

Chtěla bych se vás zeptat obecně na téma manželství, proč jste do něj vstoupili, když v současnosti bývá zvykem zůstat spolu nezadaní a bez závazků? Co pro vás znamená rodina?

Manželství jsme vždy vnímali jako důležitý krok v životě. Znamená pro nás závazek a věrnost ke svému partnerovi. Myslíme si, že když se dvě osoby rozhodnou vstoupit do manželství, vyjadřují tím tak svou lásku, oddanost a touhu vytvořit společný život. Tak tomu bylo i v našem příběhu.

Samozřejmě, že každý má právo rozhodnout se, jakým způsobem chce žít a zda si přeje vstoupit do manželství, nebo zůstat nezadaný. V dnešní době je to více o individuální volbě a plně respektujeme různé způsoby života a rozhodnutí lidí.

Rodina pro nás znamená nejbližší spojení lidí, kteří se mají navzájem rádi, podporují se a společně procházejí životem. Je to i bezpečí, porozumění a mnoho společných zážitků a tradic.

Co je pro vás důležité na církevním sňatku, proč jste se pro něj rozhodli a jak na to reagovali vaši nejbližší, rodiče, přátelé? Jaký byl u vás průběh přípravy na obřad svátosti manželství?

Když jsme začali plánovat naši svatbu, otázka, jaký bychom chtěli mít obřad, byla pro nás jedna z nejzásadnějších. Svatební den jako takový je celý nádherný – oslavování s rodinou a nejbližšími. Ale nejdůležitější částí byl pro nás samotný obřad – gró celého svatebního dne, a především zpečetění našeho vztahu. Ač úřední svatba je také důležitá, my ji chtěli prožít více duchovně. Proto jsme měli jasno, že bychom měli rádi církevní obřad.

Když jsme pak dostali doporučení od našich přátel na paní farářku Mlýnkovou, která je též oddávala, spojili jsme se s ní a začali s přípravou na obřad. Sešli jsme se 7x na faře v Jablonci. Paní farářka je úžasný člověk a chceme ji i touto formou moc poděkovat. Celá příprava byla pro nás nejen poznáním a lepším pochopením samotné víry, ale především

i lepším poznáním sebe samotných. Uvědomovali jsme si, co pro nás znamená náš vztah a naše budoucí manželství. Vždy jsme z přípravy odcházeli nabití energií a zároveň s krásným klidem. Rodina nechávala celé plánování pouze na nás. Po svatbě jsme dostali na obřad samé krásné ohlasy.

Jak vnímáte křesťanské svátky jako jsou např. Vánoce, Velikonoce, svátek Cyrila a Metoděje a Mistra Jana Husa, jejich hlubší význam a prožívání. Orientujete se v nich trochu?

(Tereza) moje babička mně od mala vyprávěla příběhy a učila významu křesťanských svátků – především Velikonoc a Vánoc. Již od mala jsem tedy tyto svátky prožívala intenzivně a se všemi tradicemi. Právě i s babičkou jsem nejraději chodila na tyto svátky, ale i mimo ně do kostela. Nyní v dospělosti, jakožto nepraktikující, vnímáme svátky především jako dny odpočinku a času stráveného s rodinou. Dětem bychom ale také rádi předali základní znalosti o roli církve ve společnosti, o pravém významu jednotlivých svátků a hodnotovém rámci, který je ukotven v desateru. Na nich bude, jak následně budou rozvíjet základy, které jim předáme.

Jak se koukáte na současné křesťanské církve. Proměnil se nějak váš pohled na církev nyní? Co byste doporučili, v čem by se měla církev změnit z vašeho úhlu pohledu?

Křesťanské církve mají dlouhou historii a hrají důležitou roli v kulturním, společenském a duchovním vývoji lidstva. Moc rádi jsme věnovali čas na zmíněných sedmi sezeních před obřadem a mohli se dozvědět více o historii, poselstvích a hlubokých myšlenkách, které v textech Starého a Nového zákona Bible najdeme. Pravidelné rozhovory nám umožnily se i v této rychlé době zastavit a diskutovat nad základními etickými pravidly, která jsou popsána v desateru a která nás provázejí celý život, a nejen v partnerském životě. A právě ta forma rozhovorů, pohledů na svět a každodenních situací v něm, nám změnila pohled na církev. Vnímáme ji, že je ví-

ce lidská, otevřená konstruktivní diskuzi, má větší smysl, než jsme si mysleli a měli ji v našich hlavách vymezenou.

Z našeho úhlu pohledu by se církev měla soustředit na své základní poslání, a to šíření lásky, soucitu, spravedlnosti a míru. Najít moderní a srozumitelnou cestu k mladým, kde svoji roli ve společnosti bude vysvětlovat a bude umět přistupovat na rozmanitost názorů a přijmout různorodost v rámci svých věřících. Církev by se také měla snažit být otevřená a transparentní, aby si získala důvěru svých věřících a přispěla k většímu porozumění a jednotě v rámci společnosti.

Co vás v nejbližší době čeká, na co se těšíte?

Na přelomu června a července se nám má narodit druhé dítě. To je věc, na kterou se nejvíce těšíme. Připravujeme sebe i budoucí starší sestřičku Olivii, která se sama často vyptává, zajímá se o rostoucí miminko v bříšku, pusinkuje a hladí tak na dálku. Vysvětlujeme jí, že za chvíli budeme doma čtyři, že se naše rodina rozroste a že se na ni bratříček nebo sestřička už taky moc těší. Olivie s námi vybírá i jméno. Je to krásný čas.

*Děkuji za rozhovor
MIROSLAVA MLÝNKOVÁ*

SVATBY aneb postřehy zkušeného obřadníka...

Foto: URBAN

Není zdaleka pravdivé tvrzení, že lidé nemají „chuť do svatby“, notabene církevní. Naopak. Zájem zakouším každým rokem větší. A s četností svateb, přibývá i opravdu zajímavých, ba veselých zkušeností. Mnozí si totiž od obřadu slibují více, než je zdrávo.

Jak známo z katechismu, předpokladem církevního sňatku je víra v Pána Boha, v Krista Ježíše, alespoň jeden ze snoubenců má být křtěný. Nicméně ani výše uvedené skutečnosti nezaručují, že lidé skutečně chápou smysl církevní svatby. Už jsem zažil opravdu leccos. Snoubence, kteří byli přesvědčeni, že samotný obřad v sobě nese magickou moc. Snoubence, kterým se nesmírně líbí „uniformy“ – pardon taláry. Snoubence, kteří chtějí mít svatbu „onačejší“, „jinší“. Snoubence, kteří o vás slyšeli nebo viděli, kterak vysluhujete nějakou svatbu, moc se jim to líbilo a chtějí to také. A pak jsou tu snoubenci, kteří jsou spirituálně naladěni vyloženě na „křesťanskou notu“. Pokud dojde na našich setkáváních a přípravách k dohodě o provedení „církevního aktu“, pak se lze těšit nejenom na svatbu samotnou. Dnešní typičtí snoubenci totiž většinou nevyhledávají kostel, kapli, modlitebnu, ale touží být oddáni v lůně přírody. Ideálem jsou lesy, pole, louky, bažiny, mokřadla, lučiny, háje, statky, usedlosti, chaloupky, skály, zříceniny hradů, chaty a chatky, mola u rybníků.

Nepoštětilo se mi zatím oddávat v ponorce, asi proto, že žádné ponorky ČR nemá, ale s díky jsem odmítl (ze zdravotních důvodů) obřad v horkovzdušném balónu. Samostatnou kapitolou je pak průběh obřadu. Zajímaví nejsou pouze snoubenci, ale i hosté. Pokud nevědí, že snoubence oddává duchovní oděný barvy Depeche Mode a stříhu Nea z Matrixu, pak na jejich tvářích můžete zahlédnout údiv, šok, zděšení, ale i očekávání, radost a milé překvapení. To je často tak silné, že tito dospělí přestanou dohlížet na své ratolesti ve věku dvou až pěti let, a tak se vám kolem „stolečku Páně“, doslova mezi šaty a nohama motá drobotina, která tu a tam někam spadne (do rybníka, na jehož břehu se obřad koná), přerazí se (o vlečku nevěsty), případně začne nahlas komentovat to, co vidí. Svatby jsou pro duchovního veliká výzva a hlavně škola života. Nikdy nemůžete zaručit, že v plné polní neupadnete do bláta, nešlápnete do kobylince (kravince), nezničíte si „oblekové“ boty během cesty ke svatebnímu místu. Je třeba zodpovědně vysvětlovat i to, že do kalicha, z něhož snoubenci během ob-

řadu pijí, nepatří ani oranžáda, ani whisky. To první vede k degradaci biblické zvěsti (víno), to druhé k tomu, že si ženich nepamatuje poslední část obřadu, včetně podpisu do svatebního protokolu. Pohotovost, schopnost improvizovat, empatie, to vše patří k výbavě duchovního.

Abych uvedl za všechny jeden konkrétní případ. Svatba veliká, četní hosté, uprostřed nádherné přírody, v jejímž lůně stojí opravená stodola. A všude v okolí krávy, koně, ovce. Můj příjezd se (nikoliv mou vinou) trochu pozdržel. Přiváží mě automobil. Stovky párů očí hledí na vystupujícího obřadníka, který parádně, suverénně vykročí a elegantní botku vnoří přímo do výstavního kravince. Smích ve tvářích mladších, zděšení ve tváři starších, kteří to považují za špatné znamení. A tak během „kázáníčka“ vyprávím o tom, že podle místní pověsti, šlápne-li oddávající do kravince, značí to štěstí pro snoubence a pevnost jejich svazku do konce života.

Všem se ulevilo, svatba byla zachráněna, novomanželé dojatí, starší lidé uklidnění. Až na jednoho místního rozumbradu, který mi (dlouho po obřadu) před davem lidí říká: „Žiji tu celý život, jsem místní folklorista a regionalista, ale takovou pověst jsem neslyšel. Odkud to máte?“ Zasáhla vyšší moc a především jeho úžasná paní, která si všimla mých rozpaků. Chytila jej za límec a pravila: „Padesát let to sbíráš, všechny ty pověsti, drby, klepy, a tu nejdůležitější neznáš! Tady pan

farář ji zná, protože řádně studoval takže ví o kravincích všechno...“ Inu, svatba je radost. Patří k ní i humor. V každém případě však platí ono nesmrtelné: „Kde je dobrota a láska, tam přebývá Bůh.“

MARTIN CHADIMA

LÉPE DVĚMA NEŽ JEDNOMU,
MAJÍ DOBRŮU MZDU ZE SVÉHO PACHTĚNÍ.
UPADNE-LI JEDEN, DRUH JEJ ZVEDNE. BĚDA
SAMOTNÉMU, KTERÝ UPADNE; PAK NEMÁ NIKOHO,
KDO BY HO ZVEDL. TAKÉ LEŽÍ-LI DVA POSPOLU, JE
JIM TEPLŮ; JAK SE MÁ VŠAK ZAHŘÁT JEDEN?
KAZ 4,9-11

ANKETANKETANKETANKETANKETA

Přemýšlíme-li o manželství, církevním či necírkevním sňatku, nejlépe je se zeptat.
Na otázky odpovídali Kateřina (*1992) a Patrik (*1991) Čermákovi.

Proč pro vás byla důležitá církevní svatba?

Svatba pro nás byla důležitým životním krokem. Proto jsme chtěli, aby i samotný obřad byl důstojný a představoval jakýsi předěl. Podstatná pro nás byla duchovní rovina.

Jaký byl pro vás důležitý okamžik obřadu?

V den naší svatby opravdu hodně přšelo. Těsně před obřadem však déšť ustal, a tak se obřad uskutečnil podle plánu venku. V momentě, kdy jsme si řekli „ano“ zazněl hrom, zvedl se vítr a opět začalo lehce přšet. Tento okamžik jsme brali jako jakési stvrzení shůry.

Jak reagovalo okolí, přátelé?

Většina našich hostů buď sama měla církevní ob-

řad, nebo se ho již v roli hostů zúčastnila. Musíme říct, že za námi po obřadu řada lidí přišla a obřad a zejména našeho oddávajícího chválila. Oceňovali, že obřad měl hloubku, byl osobní a oddávající byl velmi milý a vtipný.

Byla pro vás důležitá předsvatební příprava s duchovním?

Příprava pro nás byla důležitá zejména pro uvědomění si důležitosti daného okamžiku a příchodu nové životní etapy. Také nás inspirovala ke zvolení citátu na pozvánky z Exupéryho Malého prince. Nezapomenutelný byl poznatek, že muž je sice hlavou rodiny, avšak žena je krkem, který tou hlavou otáčí.

Příprava na manželství

Má manželství v dnešní době ještě cenu?

K čemu manželství?

Tady je nutné položit si otázku: „Považujeme manželství za smysluplné a důležité?“ Přes všechnu toleranci k dnešnímu způsobu života musíme jako křesťané konstatovat, že manželský slib je vyvrcholením láskyplného vztahu muže a ženy. Slíbit někomu, jak to máme v naší svatební liturgii: „Kamkoliv půjdeš, půjdu. Kdekoliv zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh bude mým Bohem. Ať se mnou Hospodin naloží jakkoliv, rozdělí nás od sebe jen smrt,“ to je "síla" i v dnešní postfaktické turbulentní době. V naší církvi podle starého zvyku západní církve považujeme manželství za jednu ze sedmi svátostí. Tedy něco, co je mimořádně posvěcující a tvoří prostor pro zvláštní projevení Boží milosti mezi lidmi.

Manželství do šrotu aneb realita rozvodů

Realita je však taková, že v Česku se rozpadá téměř polovina manželství. Průměrně spolu lidé vydrží 13 let, nejčastěji se ale rozcházejí po třech až pěti společných letech. Jako nejčastější příčina je pak uváděn rozdíl povah a názorů, poté nevěra, alkoholismus, domácí násilí atd. Převaha podílu rozdílu povah a názorů je markantní. Hovoří to něco o nízké toleranci, porozumění a možná o tom, že před manželstvím nedošlo ke správné přípravě.

Příprava jako jeden z prostředků prevence

Nechci tvrdit, že příprava na manželství zachrání všechna manželství. To je nakonec vždy trochu mystériem, ale podle vlastní zkušenosti jako manžela a kněze, vidím, že příprava může pomoci odhalit některá témata, na kterých je dobře společně ve vztahu pracovat, dokud je ještě chuť a síla.

Kněz není psycholog, ale přesto by měl být schopen pomoci snoubencům nahlédnout nejen k teologickému pochopení svátosti, ale být jim také pastýřem, jenž pomůže otevřít některá palčivá témata. A nemyslím tím sexuální témata, jež můžeme najít ve starých příručkách. Mnozí, kteří přicházejí, mají za sebou již několik let společného života. Někdy mají i společné děti, a tak každá příprava probíhá v jiném rytmu a s jinými důrazy.

Tak o čem se teda dá mluvit?

Jaká témata by se mohla tedy objevit? V každém případě téma duchovního významu křesťanské svatby. Tedy to, jestli snoubenci vlastně mohou říkat, co je dáno liturgií, a jestli přijímají rozměr posvěcující moci Boží lásky. Není nic smutnějšího než křesťanský obřad konaný jen proto, že to lépe vypadá. To se však snad dnes již příliš neděje. Důležité je také připomenout Boží pohled na vztah muže a ženy, tak jako význam společných rodinných rituálů a duchovního života.

Další témata se mohou zabírat právě tím, co tvoří největší podíl, a to jest komunikace mezi partnery, odpouštění, rodinné zázemí, společné představy a plány. Je skvělé, když se potkáte se snoubenci a po chvíli si řeknete: „Kéž by takový vztah mohli mít všichni,“ nebo „od nich bych se já měl učit.“ A v určitých momentech si to můžete říct snad u každého páru. Setkání se tak stává prostorem vzájemného obohacování. Proto v některých církvích se dělají setkání více párů dohromady, ale to v podmínkách našeho společenství nejspíš není reálné.

Má tedy dnes příprava na manželství smysl?

Věřím, že má. A možná víc než kdy jindy. Asi se nedá vypracovat jednotný must, podle kterého by se všichni museli řídit a který by se dal použít pro všechny. Ale celocírkevní sněm v roce 2010 moudře, a věřím, že pod vlivem působení Ducha svatého, ustanovil v Pastoračních pravidlech ke svátostem, že příprava je povinná. Snoubenci by tedy s ní měli počítat a my kněží bychom ji neměli, ať z nedostatku času či odvahy, zkracovat a zanedbávat a ochuzovat se o radost ze setkávání a společného hledání toho, co tvoří jednu z nejpodstatnějších částí našich životů.

DAVID SMETANA

ANKETANKETANKETANKETANKETA

Přemýšlíme-li o manželství, církevním či necírkevním sňatku, nejlépe je se zeptat.
Na otázky odpovídali Helena (*1992) a Martin (*1985) Šrámovi.

Proč pro vás byla důležitá církevní svatba?

Od začátku úvah o našem sňatku jsme se oba shodli na tom, že bychom chtěli něco hlubšího než pouhé formální civilní oddání. Roli v tom ani nehrálo to, že jsme oba pokřtění (manželka dokonce biřmovaná). Nejsme totiž praktikující křesťané, ačkoliv v našich hodnotách a přístupu k životu z křesťanského učení v mnohém bezpochyby vycházíme, tak jako ostatně celá naše kultura. Spíše jsme chtěli tomu našemu společnému životnímu kroku a závazku dát větší důraz a vážnost a ten duchovní rozměr se nám na tom také zamlouval. Ovšem zase jsme úplně nechtěli klasický římskokatolický obřad, svázaný všemi pravidly a náležitostmi. Když jsme zjistili, že by nám vyšli vstříc v Církvi československé husitské, vše do sebe definitivně zapadlo, protože představa obřadu v nádherném Sboru kněze Ambrože, kolem něhož chodívám dennodenně od útlého dětství, mě doslova nadchla. Navíc v kombinaci s úžasnou osobností pana biskupa Pechance. (Ostatně dalším mým podstatným motivem pro církevní svatbu byly i mé antipatie k představitelům tehdejšího vedení města a hrůza, kdo z jeho představitelů by nám mohl navždy náš krásný den svou přítomností poznamenat...)

Jaký byl pro vás důležitý okamžik obřadu?

Dialog mezi námi dvěma o odpuštění a slibu věrnosti, vedený panem biskupem, byl velmi silným zážitkem a celý obřad jím pro nás vrcholil. Ono formální "ano" a výměna snubních prstýnků už bylo spíše jen právně nutným dodatkem.

Jak reagovalo okolí, přátelé?

První reakce rodiny i některých přátel byla trochu překvapená, až obdivná, na co že si to troufáme... Ale jak přípravy, tak samotný svatební obřad probíhal velmi nenuceně, podle našich představ a ve všeobecně přátelské, uvolněné atmosféře, a přitom dostatečně důstojně. A tak se nikdo necítil svázan či omezen církevní půdou a všechny dojmy a ohlasy po svatebním obřadu byly veskrze kladné. Mnozí hosté byli příjemně překvapeni nečekaně pěkným pojetím a atmosférou celého církevního svatebního obřadu a odnesli si odsud

hezký zážitek i inspiraci. Navíc někteří – dokonce i hradečtí – dosud ani neznali areál Sboru kněze Ambrože a byli jeho architekturou i géníem loci mile překvapeni.

Byla pro vás důležitá předsvatební příprava s duchovním?

Byla zcela zásadní. Možnost se s oddávajícím dopředu vzájemně osobně poznat, konfrontovat očekávání a navázat vzájemnou důvěru, je při církevním obřadu klíčové. My jsme se na všechna setkání s panem biskupem Pechancem těšili. Probíhala vždy ve velmi milé atmosféře a prostředí, v mnohém nás jeho vstřícnost a otevřenost až překvapila – samozřejmě v pozitivním slova smyslu. Navíc člověka to v tom víru svatebních příprav přinutí na chvíli zapomenout na únavně nekonečné úvahy o barvě oznámení, počtu hostů či podobě svatební tabule. Každý ze snoubenců musí zastavit, vydechnout a zamyslet se znovu nad závažností tohoto kroku, jeho důsledky a nad tím, kdo vlastně je, koho si chce vzít a co oba k sobě navzájem cítí. Zkrátka už zde dostane celý vztah snoubenců ještě jiný rozměr a hloubku a pokud vše sedí, jak má, zpečetí se celý vztah následným svatebním slibem před Bohem. Navíc jsme v průběhu přípravy dostali možnost poznat manželé Pechancovy i nahlédnout do fungování komunity CČSH v Hradci Králové a navázali zde bližší, přátelské vztahy.

Foto: Tomáš Malý

Svatba od počátků k dnešku

Foto: Tomáš Malý

I řekl Hospodin Bůh: „Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou.“
Gn 2,18 Kniha Genesis líčí počátky života na Zemi velmi úsporně a v takových obrazech, aby hlavnímu poselství stvoření mohli rozumět lidé všech věků.

Na počátku všeho stojí Bůh, který dává podnět životu a rozlišuje, co je pro něj dobré. Poprvé když v Bibli zazní, že něco není dobře, týká se to samoty člověka. Zazní zde jasně, že člověk potřebuje nějaký rovnocenný protějšek. Není to Adam, kdo si to uvědomí a někoho hledá. Bůh bere pro jeho nevědomí z jeho těla žebro a tvoří ženu. Je to stále srozumitelný obraz – ti dva si mají být oporou, protože i přes svou odlišnost mohou dotvářet jeden celek.

Od nepaměti jsou lidé, kteří ze svého rozhodnutí v dané situaci života zůstávají o samotě, žijí „singl“. Takový způsob života má jistě své výhody i nevýhody. Bible rozhodně něco takového nezakazuje, nepřikazuje, aby všichni stále žili v manželství. Spojení ženy a muže může ale přinést požehnání a formu zaslíbení nového života.

V manželství však nejde jen o pokračování rodu a potřebu mít děti. Prostřednictvím blízké osoby se člověk sám dozvídá cosi o sobě a dostává se mu možnosti vnímat Boží odraz v hloubce své vlastní duše výraznějším způsobem, než když je člověk sám. Jistě, zní to idylicky, že jediné díky spojení dvou odlišných tvorů může dojít k harmonii na zemi i v nebi. Dokonalé manželství, které automaticky a jakýmsi samospádem tvoří Boží obraz, je nepochybně krásná představa, ale realitu ukazuje také kniha Genesis v příběhu lidského poznání dobra a zla. Lidé si od počátků mezi sebou ne vždy rozumí a nejde jen o rozdělení jazyků jako při stavbě věže v Babylonu, protože můžeme mluvit stejnou řečí, a přesto naše slova i činy jenně neladí nebo se mýjí, či dokonce jdou ostře proti sobě.

Aby dvě v mnohém rozdílné bytosti našly součinnost, kterou zjednodušeně nazýváme láska, k tomu je zapotřebí od obou hodně energie a odvahy – neboli víry. Zároveň je potřeba najít společnou vizi – naději. Budování propojené víry, naděje a lásky vyžaduje jisté úsilí od každého páru, tak aby se dařilo nacházet, co je společné. A k harmonii patří, že se oba vzájemně doplňují tak, aby jeden nedoplácel na druhého při sdílení skutečnosti, že jsou si oba ve své pomoci

rovni. Známe každý z nás celou řadu příběhů, kde se dvěma lidem nepodařilo, třeba i přes počáteční nadšené okouzlení, najít ujištění, že jejich rovnocennost vnímá i jejich protějšek, a to i přes lidské chyby a slabost. Že názory, obavy i emoce toho druhého, nejsou nutně něčím nežádoucím a protichůdným. Vyslechnout druhého je základ, k němuž ovšem nutně patří zároveň otevřít se, dát nahlédnout do svého nitra, a přes lidskou nahotu si nenárokovat, že jsem vždy ten čistší, ten méně proviněný.

Biblické vypravování nám neodkrývá do detailu, co vše se dělo mezi Adamem a Evou poté, co pojedli ze stromu poznání. Víme jen, že shledali, že jsou nazí, snažili se jeden před druhým zakrýt fíkovými listy a schovávali se i před Hospodinem. Je to vyjádření života, které ostatně stále praktikujeme také i my. Poznání dobra a zla i nás stále provází. Snažíme se sice mnohé z života zakrýt a vylepšit skutečnost před tím druhým, a mnohé také neuměle zakrývat i před Hospodinem, který na nás volá. Zatímco před člověkem, dokážeme tu lépe, tu hůře ledacos překrýt, u Hospodina něco takového není vůbec možné. Navíc neobstojí ani svalování viny na druhého, jak se o to pokoušeli Adam a Eva. Jsme si i ve své slabosti a poznání dobra a zla jednoduše rovni.

Svatební obřad je chvílí, která je v odkazu na Bibli vyjádřením vzniku jednoho celku ze dvou rovnocenných bytostí. Rituál svatby se různě v lidských dějinách a místech měnil. Jednotlivé detaily stejně jako třeba hudba při svatebním obřadu podléhá dobovému vkusu. Není to nic až tak zásadního jako to, že svatba vedle vzájemného obdarování a výzvy poskytuje také vzor pro ostatní. Manželství je nepochybně velkou inspirací. Však také ti dva si neslibují jen, že jako v každé dobré pohádce budou žít spolu šťastně a spokojeně až do smrti, a pokud nezemřou, budou žít dodnes v dokonalé harmonii. Slibují si, že si budou odpouštět a hledat společnou cestu i přes svou rozdílnost. A i když jsou manželé od nepaměti ve společno-

sti nejen podnětem k „různému hodnocení“ či klevetám, ve své podstatě jsou také zásadním vzorem pro ostatní.

Nedávno mi jeden známý s bolestí sděloval, že je s manželkou po dlouhých letech v rozvodovém řízení. Utěšoval se slovy: „Ještě, že jsou děti už velké.“ V ten okamžik jsem neměl sílu mu oponovat, že děti v jakémkoli věku potřebují mít vzor, mít se kam vracet a vědět, že rodiče i přes vše náročné dokáží držet spolu. Rodiče jsou pro děti navždy jako přístav a jsou ve své podstatě znázorněním Boží náruče. Plně chápu, že ne vždy je možné vztah dvou lidí udržet. Vnímám však čím dál tím víc, že není možné dávat druhým jednoduché poučky a kategorické rady. Když přemýšlím nad svým manželstvím, nutně vnímám, že se nám sice s mojí Janou snad stále daří držet dobrý vztah, ale zároveň cítím, že jsem ve své podstatě také ne zcela zaslouženě vyhrál „v loterii“. Dobré manželství je totiž také i dar.

Ano, manželství jako instituce je nepochybně v obecném pohledu současnosti ve velké tísní. Mnozí manželé spolu jen tak přežívají a jsou spolu pouze ze zvyku. Ztratili důvěru, o budoucnu příliš nemluví a láska, pokud kdy byla, jakoby odcházela věkem a s dětmi. Počet rozvodů v České republice začal pomalu klesat a z větší poloviny ještě před pár lety se stává menší polovina těch, kteří u nás po svatbě zamíří po jistém čase k rozvodovému stání. Mnoho párů, ale také žije bez svatby, což odůvodňují tak, že žádný „papír“ ke svému vztahu nepotřebují. To je samozřejmě pravda, ale při svatbě nejde jen o papír, určení jak a kdo se bude jmenovat, jaký je koho zdravotní stav a zda je dobře zvážena úprava budoucích majetkových vztahů.

Manželství vždy bude darem života, který není samozřejmý. Svatba je vyjádřením společné víry, naděje a lásky, tak tomu bylo od počátků a je tomu tak nepochybně i dnes. A možná můžeme i říci, že to platí paradoxně čím dál tím víc, i když rodinné soužití už nefunguje jen podle přísného vzorce zvyklostí. Jsme z pohledu předků společnost možná až příliš liberální a individualistická, to ovšem ale nebrání, abychom svatbu vnímali jako svátost, která nabízí člověku, rodině i celé společnosti to, co je naprosto jedinečné.

PAVEL PECHANEC

...Svatební obřad byl, je a bude důležitou chvílí veřejného přihlášení se dvou lidí k sobě navzájem: Tito dva patří k sobě. Když se v čase přeneseme až k Markovu evangeliu, čteme tam o tom, že „muž opustí svého otce a svou matku a připojí se ke své manželce, a ti dva budou jedno tělo, takže již nejsou dva, ale jeden. A proto, co Bůh spojil, člověk nerozlučuje“.

Tím, co dělá v mé církevní tradici obřad svátosti manželství svátostným, je moment, kdy duchovní ováže spojené ruce snoubenců štolou. Štola není jen pruh látky, který je symbolem kněžství, štola je znamením čisté lásky, která spojuje k dokonalosti. V těch spojených rukách spočívajících v láskyplné závějí, se odehrává tajemství, které nepochopíme, a ani nám to nenáleží. V lásce je cosi, co nás přesahuje, něco, co je nade vše vzácné, posvátné. Ve spojení dvou lidských životů se neodráží jen láska této chvíle, ale celé příběhy generací našich předků. Jejich touha po životě, jejich zápas o každý den, jejich zamilování a zralé fáze lásky, jejich důvěra ve vztah, v příchod nové generace, v nekonečno a v Boží přítomnost...

Píseň písní, Biblickým textem provází Martina Viktorie Kopecká, str.37. 2022. V roce 2022 vydalo nakladatelství BIBLION.

Na otázky odpovídá

varhaník Zbyněk Palich (*1965)

Jak jste se ke službě varhaníka dostal a jak dlouho hrajete?

Od svých 4 let jsem s rodiči jezdil každou neděli na bohoslužby do Kojetína, kde můj táta hrál a máma zpívala. Tátovi jsem během bohoslužeb čistil hadrou harmonium a později elektrické varhany. Tady ve 4 letech vlastně začal můj vztah k varhanám... V podstatě mě i mého staršího bratra k hraní dostal můj otec Ctibor Palich, kterému je nyní 83 let a stále hraje střídavě v Kroměříži, Kojetíně, Morkovicích.

Na varhany hraji v podstatě od svých 20 let, od roku 1985 ve sboru Morkovice, dále Tábor, Kostelní Lhota, Poděbrady, Litomyšl, tedy hraji již 37 let. Se starším bratrem a otcem jsme se v letech 1985–1995 střídali v hraní v Kojetíně, Morkovicích.

Jaká úskalí varhaník prožívá? Co vám pomohlo úskalí překonat?

Jediné úskalí je snad časové – vzhledem k mému celoživotnímu pracovnímu i soukromému cestování nemůžu hrát ve sboru každou neděli.

Co přináší radost varhaníkovi?

Mně radost přináší společná bohoslužba a to, že můžu svým hraním přispět i k radostné atmosféře bohoslužeb.

Můžete se podělit o nějaký příběh ze života varhaníka?

Krátká příhoda, která se snad asi každému stala s posunem času letního i zimního. Tedy příchod na bohoslužbu do kostela, kde ještě kupodivu nikdo nebyl. Lépe ale o hodinu dříve, než o hodinu později na konec bohoslužeb...

Témata Mostů vždy usilují o jisté propojení mezi námi. Toto číslo věnujeme tématu svateb a manželství, a proto nemůžeme vynechat ani komunitu LGBT. Chceme se ovšem dotknout, ani ne tak toho, co možná rozděluje naše pohledy, jako spíše toho, co nás opravdově spojuje. Lidská touha po dobrém životě má mnoho podnětů, důrazů i podob. Stálým hledáním harmonického vztahu k sobě a k druhým vždy prohlubuje i náš vztah k Bohu. Pěstování dobrých vztahů je nepochybně tím nejdůležitějším a nejnáročnějším úkolem života a najít zároveň blízkého člověka není snadné. Ne všichni také pociťují stejně intenzivní chuť a odvahu sdílet svůj život s druhou osobou. Také ne všichni se dokáží a umí se napojit na vědomí vztahu k Bohu. Žijeme ale v době, která nevyhrožuje, aby všichni byli seřazeni podle přísně jediného vzorce...

Žít v pravdě před Bohem i před lidmi

Nedávno spolužák Roman vypustil do oběhu dopis, který, jak my, ostatní signatáři, věříme, má v počátcích sloužit coby bílá koule v biliáru k vnitrocírkevní diskuzi na témata spojená s přijetím LGBT lidí (abych byla přesnější, většinou jsme stále u LG) a zehánáním, či oddáváním párů osob stejného pohlaví.

Někteří říkají, že tyto otázky jsou „již za dveřmi“, jiní vnímají, že již dávno vešly do našeho domu, trpělivě se usadily na gauč v církevním obýváku vedle spousty jiných otázek, koukají se na hodinky a čekají. Už se ke mně dostalo, že přece vše, co mohlo být vyřešeno, již vyřešeno bylo. A to, že se nevyjadřujeme určitě, nebo nediskutujeme, je přece součástí naší identity. Proč by nás měla zajímat možnost svátostných sňatků homosexuálů?

Pro pomoc s vysvětlením si nevpůjčím slova o lásce a následování, tak hojně čtených na svatbách, která v Písmu pravila žena ženě (Rút 1, 16-17) ani výklady queer teologie o přílnutí Jónatana k Davidovi (1. Sam 1,18). Láska ve všech svých podobách je silné téma hodné rozjímání, a ještě hodnější žití. Pokud bychom se snažili v Bibli najít homosexualitu tak, jak o ní přemýšlí moderní společnost ve svých kategoriích, patrně bychom ji našli hned vedle „tramvaje“, která se podle některých čtenářů prohání ve verších knihy proroka Ezechiela.

Homosexualita i prorokovo vidění tramvaje jako biblická látka je těžce spekulativní záležitost, odborníci se shodují, že pokud nepřicházíme k Písmu s úctou a vážností jako k Božím slovu, ale spíš jako do muničáku v touze se vyzbrojit do boje za své dobově podmíněné názory, stejně odejdeme s prázdným zásobníkem v jakékoliv záležitosti. (Pokud by vás téma LGBT a Bible přesto zajímalo, doporučuji záznam online diskuze Biblické, teologické, etické a psychologické aspekty homosexuality na kanále ČCE E-cirkev.cz.)

Jednak by nás jako církevní organizaci měl na prvním místě zajímat člověk. V době velkého rozvoje umělé inteligence a posthumanismu se můžeme ptát proč. Tak třeba proto, že Bůh se stal člověkem a minimálně od té doby navždy platí, že vše, co je lidské, se týká Boha. Nebo proto, že právě člověk je obraz Boží a v husitské teologii se v jeho vztazích Bůh přímo zjevuje. Navíc teologie bez lidí, tedy bez svědectví, je němá nebo velmi podezřelá. V této perspektivě jsme Kristem vyslání do světa hlásat jeho radostnou zvěst, což se neobejde bez kontaktu a vztahu s člověkem v jeho čase a v jeho okolnostech.

Ve službě lidem se církvi podobá politika, která však možná i proto, že sice slouží lidem, ale již ne Bohu, je často vázána a

určována strachem. Např. strachem neztratit popularitu do dalšího volebního období. Tak jsme se nedávno z úst premiéra mohli dozvědět, že otázka manželství pro všechny politické spektrum nerozděluje, protože se přece jedná o otázku svědomí. Podporovatelé Jsme fér tento výrok na sociálních sítích označovali za alibismus. Ano, otázka svědomí a svobody svědomí někdy prostě může být převlečený alibismus, rezignace, únava a nezájem.

Slíbila jsem, že nebudu v otázce umožnění církevních sňatků osobám stejného pohlaví nikoho mlátit Biblí po hlavě, ale přece jen se párkrát napráhnu. Profesor etiky na Ženevské univerzitě Eric Fuchs ve své etické interpretaci biblických příběhů upozorňuje, že prvotní hřích, první vražda i budování babylonské věže měly stejný motiv. Nezvládnutí odlišnosti.

V případě prvotního hřichu se jedná o rozdíl mezi člověkem a Bohem. Smyslem zákazu jezení ze stromu poznání bylo stanovení hranice, aby mohl být nastaven vzájemný vztah důvěry a vděčnosti. Had však skutečnost lidem interpretuje jako tyranský zákaz, proti kterému je třeba se postavit. Člověk neurčuje, co se má a nemá jíst, to Bůh. Člověk neurčuje, kdo a jakého pohlaví má právo stvrdit svůj zdravý a zodpovědný vztah láskou, která se podobá lásce Krista a církve, to Bůh. Kain svého bratra zabíjí, protože mu svou odlišností vyjevuje jeho nedostatek, s nímž se nehodlá smířit. Druhý nás vždycky nutí oplakávat naše nároky na všemohoucnost a vševědoucnost.

Ačkoliv se to na první pohled nezdá, s textem o první vraždě strukturálně souvisí příběh z Mk 3,1-6, ve kterém Ježíš uzdravuje v sobotu, což farizeje vytočí natolik, že mu usilují o život. Proč? Protože se dopustil odlišného výkladu Zákona, zatímco farizeové jsou přesvědčeni, že právě oni mají ty sprá-

vně vykladatelské klíče. Údajné porušení soboty je nemrzí kvůli Hospodinu, za něj se jen snaží schovávat, místo toho vnímají ohrožení své moci, své duchovní autority, své pravdy. Přitom pokud nějaká velká pravda má jednotlivcům odnímat možnost žít v pravdě, nestává se spíš lží?

V neposlední řadě je nám zrcadlem babylónská věž. Zmatení jazyků je v katechezích převážně vykládáno jako trest, jako něco negativního. Ale ve skutečnosti mohlo být pro lidstvo velkým požehnáním. Můžeme jej vnímat také jako prevenci totalitarismu. Snaha o jednotu ve smyslu stejnosti se snadno zvrhává v nesvobodu. Bůh lidem pomocí zmatení řeči rozbije falešnou jednotu, o kterou usilují sami ze sebe, aniž by Boha k dílu přizvali. Člověk chce ukázat svou sílu a kontrolu nad všemi pravdami, čímž podléhá modloslužbě, a ztrácí ze zřetelu svého Pána.

Stejně tak i jazyk nekomunikace a nechávání věcí tak „jak vždycky byly“ (i když tak vždycky stejně nebyly, ale kdo by to pamatoval), je modloslužba „snaze o jednotu“, budování babylonské věže, která se s každou další cihlou blíží zboření, tj. poznání mnohovrstevnaté Boží reality.

Kdo by chtěl žít ve zdánlivě klidném, vnitřně však potlačujícím Pax Romana? „Stejnost“ nebo „viditelná jednotu“ tak může být spíš nějaká forma naučené bezmoci (vizte hlášky: „Prostě to tak je v rádech“) nebo strach z vyloučení. Naopak když Bůh staví, zve k sobě všechny lidi i s jejich odlišnostmi. Církev se mu v tom učí naslouchat a hledá, jak by jej mohla lépe následovat.

LGBT lidem bývá někdy neodborně vyčítáno, že přece pokud chtějí mít stejná práva, proč se pořád musí nějak lišit, proč pořádají kulturní festivaly, proč oslavují život barvami, tancem, nonkonformitou? Aneb proč upozorňují na to, jak většina již ta práva i 100% přijetí má, ale není schopná se z něj radovat? Není to snaha o to se za každou cenu lišit, upozorňovat na sebe, je to právě ta přítomná odlišnost, vlastní subkultura s vlastní historií, kterou je potřeba přijímat v její odlišnosti, tak jako se máme učit přijímat odlišnost i jiných komunit.

Pokud jste se někdy začali učit cizí jazyk, jistě jste brzy poznali, že je to nemožné bez poznávání reálií. A čím více reálií jste poznávali, tím jste možná byli překvapenější a souvislosti vám začínaly dávat smysl. Přijetí neznamená „přijď a buď jako my“, „přizpůsob se nám“ protože to potlačuje lidskou svobodu a variabilitu Božího stvoření. Měli bychom přijmout etiku respektující rozdíly. Budovat spravedlivé vztahy mezi lidmi. Mezi takové úsilí patří i uznání a aktivní křesťanská podpora rodin, které fungují nebo vypadají jinak.

Sňatky, zvláště církevní, jsou z hlediska dnešních trendů konzervativní záležitostí, a přesto pro mnohé stále přitažlivá. Církev jakožto nositelka tohoto dědictví svátostného obřadu, při kterém si dva dospělí lidé před Bohem slibují lásku, úctu a věrnost, by se měla z celého srdce radovat z jejich lásky a odhodlání vytvořit pro sebe navzájem a pro své děti stabilní prostředí, ve kterém mohou sdílet i předávat víru a lásku. Zastávám názor, že k víře jako takové se nedá vychovat, ale ke skutkům lásky ano. Církev by tedy měla být podporou pro každého, kdo chce vést život podle evangelia lásky, kdo se chce vědomě z lásky obětovat pro druhého a upřímně vyslovit manželský slib.

Často ve svých malých vylidněných sborečcích podléháme pocitu méněcennosti, ale opak je pravdou. Jsme součástí nesmírného duchovního i kulturního bohatství naší země. Společnost nám naslouchá, dívá se na nás, někdy neúplně, s předsudky, jindy přes růžové brýle, každopádně hlas církve na podporu vzájemného respektu, přijetí jinakosti na podporu lidských práv, by zněl hlasitěji než zvony všech jejích kostelů.

TEREZIE REMENCOVÁ

Na otázky odpovídá

**Petr Vacek (*1988),
varhaník v Pardubicích**

Jak jste se ke službě varhaníka dostal a jak dlouho hrajete?

Úplně náhodou. V pardubickém Husově sboru, kde hraji, tehdy hledali varhaníka. To jsem ještě nebyl členem církve, ale posluchačem zdejší konzervatoře. Díky předání inzerátu od svého pedagoga jsem se tedy stal místním hudebníkem. Hraji zde již necelých 18 let.

Jaká úskalí varhaník prožívá? Co vám pomohlo úskalí překonat?

To je různé. Nejtěžší je se sehrát s knězem, protože každý slouží bohoslužby trochu jinak (týká se zpěvu, recitace i promluv). Též najít správné tempo písní je oříšek. Úskalí překonávám skrze zdokonalování své doprovodné hry, rozvojem improvizace předeher a doher i tvorbou nových harmonizací našich písní – člověk na sobě musí neustále pracovat, a to i jako pedagog konzervatoře.

Co přináší radost varhaníkovi?

Adekvátně naplněný kostel i dobré píšťalové varhany, které v Pardubicích máme. Patří k těm nejlepším v naší církvi. Celkově i dobrá atmosféra během obřadu.

Můžete se podělit o nějaký příběh ze života varhaníka?

Například o jeden veselý: před začátkem jedné bohoslužby jsem se domlouval na písních s Janem Rokyťou, ale ze sakristie nakonec překvapivě vyšla sloužit Věra Říhová.

Člověk musí jeden druhému odpouštět

Manželé Stanislav (*1937) a Jiřina (*1939) Vlčkovi jsou aktivní členové dobrušské náboženské obce. Před čtyřmi lety oslavili diamantovou svatbu. Rozhovor je záměrně ponecháván ve východočeském dialektu, aby zůstala zachována autentičnost vyjádření.

Jakou jste měli svatbu?

Jiřina: My jsme měli svatbu v Praze na Staroměstské radnici.

Jak se to stalo, že pár z Dobrušky měl svatbu tak daleko?

Jiřina: Protože jeho maminka vedla řeznictví...

Standa: Já sem syn, vnuk a synovec řezníka...

Jiřina: ...oni měli obchod na vesnici v Rasoškách a maminka říkala, když jsme si jeli shánět svatbu, a to jsme jeli sami, tak řekla: „Jedině v pondělí, protože mám zavříno!“

Tak proto jste to měli až v Praze?

Standa: Ano, protože jedině tam měli v pondělí volno a řeznický krám mohl zůstat zavřený. (Smích)

Jiřina: Takže my jsme se jeli oddat tam. Taky to tam nebylo tak úřední jako v tu dobu všude jinde, sice šly páry jeden za druhým (jeden vyšel a dva už čekaly), ale jinde to bylo horší.

Kolikátý to byl rok?

Padesát devět.

Když jste se brali, očekávalo se, že spolu musíte zůstat? Rozvod byl zapovězen?

Standa: Neočekávalo. Ona byla z naší církve, ale já jsem z katolické rodiny, ale zavile katolické. Dědův bratr byl farář a druhý byl řádový bratr a moje babička byla taky silná katolička. Když se dověděla, že se budeme brát, tak pro ni bylo jasné, že to bude v kostele.

Jiřina: Ona i Standova maminka byla každou neděli v Josefově v kostele. Sama nám radila, ať babičce, která už byla stará a nemohla chodit, řekneme, že jsme v kostele byli. No a moje maminka pak chtěla udělat velkou svatbu, aby mohla pozvat všechny příbuzný. Tak jsme měli ještě jednu svatbu doma. Takže jsme se Standou ještě jednou ustrojili...

A proč jste nechtěli do kostela?

Jiřina: Standa nechtěl... No, protože já bych musela zase do katolického, a tak jsme se rozhodli takhle. Tenkrát to bylo běžný. Musela bych chodit na katechismus, a já jsem řekla: „No, to já nebudu!“

Vy jste byli ve víře vychováni?

Standa: Ano.

Jiřina: Já jsem chodila od dětství do nedělní školy a na náboženství, pamatuju všechny dobrušské faráře. Chodila jsem s mamkou do sboru každou neděli. I když už jsem pak bydlela se Standou, tak jsem mamce chodila naproti a do sboru jsme už šly spolu. Po bohoslužbě šla k nám na oběd a pak jsem ji vyprovodila domů. Teď do sboru nejdeme jedině když k nám přijede celá rodina, děti s vnoučaty a pravnoučaty, protože to nestíháme, to já pak jenom vařím.

Jak se tehdy zařizovala civilní svatba?

Jiřina: Měli jsme to objednané přes Svatku, to byla svatební agentura. To se tenkrát dělalo. To jsme přišli do čekárny, tam seděly takhle páry, jeden vedle druhého a jeden po druhém šly na řadu.

Standa: Bylo slyšet jen: „Další prosím.“

Jiřina: Nejdřív nás úřednice vzala dovnitř. Tam byly stojany s prstýnky a vybíraly se prstýnky – přesně na míru, rovnou nás tam změřili. Taky tam byl katalog s kytkami a vybíraly se kytky. Já jsem měla bílý hrachor. Dokonce i oznámení, všechno nám ta Svatka zařídila – ještě máme někde účet. I salonek, jestli kulatý nebo jiný. Na svatbě jsme tedy měli jen rodiče a svědky a nikoho dalšího. Pravda, ještě tam byli

sourozenci, můj brácha a Standova ségra. Bylo nás jen takhle málo. Tak to bylo hezký a už je to tolika roků... Bude to šedesát čtyři let. Dvacátého čtvrtého osmý padesát devět, mám to na prstýnku, ale už to není vidět. Ale ty ho, Stando, stejně nenosíš.

Nosíte ještě stále prstýnky?

Jiřina: Máš ho? No, nemá ho. No, vidíte, nemá ho.

Standa: Ale mám ho...

Jiřina: Víte, on ho nerad nosí, protože on prstýnek vadí při práci.

Jak jste se seznámili?

Jiřina: Standa je muzikant, hrál na všechno – na hoboje, na flétny, saxofon, klarinet, na všechno možný. A já, když jsem chodila tancovat, tak mně se ti muzikanti líbili. Vždycky jsem říkala kamarádce: „Pod, jdem tancovat dopředu, před muzikanti.“

Standa: No, a pak první co bylo, že mi zakázala hrát (smích) Ale po půl roce to vzala zpátky.

Jiřina: Nechtěla jsem, aby hrál, ale nakonec jsem to přežila. Víte, když už jsou děti, tak se musí ledacos prominout. No, ale ono to nebylo ani potřeba nic zakazovat, on byl fajn. Ale já jsem na něj žárlila...

Když váš manžel někde hrál, zůstávala jste tam s ním do konce?

Jiřina: Ne, to ne. On tam zůstával a já jsem jela domů třeba s kamarádkou a s jejím manželem, on byl taky muzikant. Ona mu řekla: „Už nebudeš hrát,“ tak on zavřel saxofon a nehrál. Jenže to by mně vadilo, a Standa by to stejně neudělal.

To je ale dobře, že on by to neudělal...

Jiřina: No, jak se to vezme. (smích)

Máte různé koníčky?

Jiřina: Já jsem ráda cvičila a on zas chodil hrát. Standa teď chodí na Univerzitu třetího věku, to mne by nebavilo, já bych tam nevydržela. Na příklad teď probírají buddhismus, a to je šílený...

Standa: Šílený to není, ale těžký to je. Člověk si musí umět všechno odvodit, protože tam není jediné české slovo, které jsem si schopena představit, co pod ním je, co znamená...

Když jste vychovávali děti, shodli jste se na výchově?

Standa: To moc ne.

Jiřina: Já jsem dětem všechno odpustila, to taky není dobře. Standa byl na ně důsledný.

Standa: Kolikrát se hodily boty dolů, když byly vyzuté a tkaničky zůstaly zavázané. A běž si to dolů sebrat, ze čtvrtého patra...

Máte nějaký recept na manželství?

Jiřina: Když jsem šla k oltáři... (smích) no, já říkám k oltáři, ale víte, jak to bylo... Já jsem brečela, všichni brečeli.

Standa: Jediný, kdo nebrečel, jsem byl já.

Jiřina: V duchu jsem si říkala, když to nevyjde, tak se rozvedeme! Ale ráda jsem do toho šla, to jo! Chtěla jsem mít vždycky rodinu a děti. To jako jo, po tom jsem toužila.

Standa: A člověk musí jeden druhému odpouštět, to se jinak nedá přežít tolik roků. Protože oba jsme stejně pořád rozdíl, pořád!

Jaké to je, když jste spolu šedesát tři let?

Standa: No, znáte svoje chyby.

Jiřina: Jo, známe svoje chyby. Mně to připadá, jako když jsme spolu chvíli. On ten život tak uteče, fakt! A přitom, když o tom uvažuju, tak si říkám, kolik mi zbývá roků do konce? Kdybych zemřela jako moje mamka, tak mám šest roků, no, co to je? A to zas si říkám, i když mě něco bolí, tak si musíš říkat, ne! Jsem fit, musím se tak cítit. Chodit a být taková svižná. Je dobré mít běžné každodenní starosti, člověka to udržuje, musí na sebe dbát, musí se na něco se těšit, pořád se musíte na něco těšit. Já se těším, jak pojedem do Pikovic za snachou a dětma, ona už to chystá, a všichni se tam sejdeme. Na to se moc těším!

Děkuji za rozhovor

ERIKA OUBRECHTOVÁ

Na otázky odpovídá

Ladislav Skořepa (*1945), varhaník v České Skalici

Jak jste se ke službě varhaníka dostal a jak dlouho hrajete?

Varhanní hudbu jsem poprvé zažil coby malý kluk, neboť jsme bydleli ve velmi blízkém sousedství kostela, později jsem ji slýchal v podání svého učitele klavíru, který tu byl i regentschorim – vždy jsem ji moc rád poslouchal a obdivoval zvuk varhan i hru na ně. Po studiu na VŠ /matematika, hudba/ a změně politického režimu jsem využil možnosti doprovázet mše – nejprve v Bruntále a později v České Skalici v římskokatolické církvi, posléze v Církvi československé husitské, kde hraji dodnes. To činí dohromady asi 25 let.

Jaká úskalí varhaník prožívá? Co vám pomohlo úskalí překonat?

Pro mne největší úskalí jako klavíristu byla hra pedálu, tj. zvládnout nohy. A obecně – kdy klávesy zůstávají "viset" a hrají, byť zrovna ne tehdy, kdy mají, asi vlivem počasí a vlhkosti v kostele. Člověk si pak musí nějak improvizovaně poradit.

Co přináší radost varhaníkovi?

Mně možnost měnit barvy rejstříkovaním. A hudba J. S. Bacha.

Můžete se podělit o nějaký příběh ze života varhaníka?

Z vlastního života varhaníka mne nic výrazného nenapadá – snad jen zážitek z mezinárodního varhanního festivalu v Praze, kde recitoval v kostele sv. Jakuba odehrál jeden z francouzských hostů zcela z paměti – a jako slepý.

OSOBNOST DIECÉZE 2023

Pro rok 2023 bylo diecézní radou odsouhlaseno ocenění „Osobnost diecéze“ sestře Věře Říhové za dlouholetou obětavou duchovenskou službu v církvi. Druhou oceněnou osobností je sestra Květa Nováková (z náboženské obce v Liberci), jež vyniká svou výraznou osobností a v náboženské obci je obětavým propojovatelem celého společenství. Do třetice diecézní rada uděluje ocenění Osobnost diecéze sestře Aleně Naimanové za obětavou duchovenskou a kaplanskou službu, za dlouholetou práci v ekumeně.

Mgr. Alena Naimanová (*1948)

Po střední škole absolvovala Husovu československou bohosloveckou fakultu v Praze. Poté přijala svátost kněžského svěcení a byla ustanovena jako farářka do náboženské obce v Úpici, následně v Náchodě, Polici nad Metují. Od roku 1981 spolupracuje s hnutím Světového dne modliteb. V roce 1990 pracovala na přípravě československého programu 1990 pro svět, byla zvolena na dvě čtyřletá období evropskou delegátkou mezinárodního výboru. V současné době je předsedkyní českého výboru Světového dne modliteb – nejstaršího ekumenického ženského hnutí na světě. V roce 2004 absolvovala kurz trénování paměti pro seniory a aktivizační program uplatňovala při různých přednáškách i pravidelných setkáních nejen se seniory. Práce s lidmi, pomoc potřebným ji inspirovala ke studiu na Evangelické teologické fakultě a v roce 2017 ukončila vzdělávací program „nemocničního kaplana“, v současné době působí v rychnovské a jaroměřské nemocnici jako nemocniční kaplanka. Ve svých 70 letech prošla 800 km dlouhou cestou Svatojakubskou poutní cestou do Santiaga de Compostela. Svoji duchovenskou službu nyní vykonává v Rychnově nad Kněžnou a v Kostelci nad Orlicí. Má tři dcery a sedm vnoučat.

Věra Říhová (*1935)

Sestra Věra je celoživotní členkou sboru v Pardubicích. Od dětství navštěvovala bohoslužby, setkání mládeže. Věnovala se práci ve sboru a aktivně se účastnila života v něm. Pro náboženskou obec vykonávala funkci účetní. Po roce 1989 se jí otevřela i cesta k duchovenské službě. Dlouhou dobu sloužila ve sboru v Litomyšli. Působila dále v Přelouči, České Skalici, Vysokém Mýtě, Trstěnici. Ve svém původním rodném pardubickém sboru je důležitou členkou. Dlouhou dobu byla i vedoucí vikariátních dětských táborů a účastnila se jich.

Květoslava Nováková (*1944)

Sestra Květa do svých 15 let docházela na náboženství k bratru faráři Kociánovi, pak nastala pauza až do jejích 35 let. Vždy ráda zpívala, a tak začala navštěvovat libereckou faru, kde ji tenkrát uchvátily Zpěvy z Taizé s farářem Štěpánem Kláskem. Od té doby je se svou náboženskou obcí v Liberci spjatá dodnes. Mimo jiné sestra Květa se svým mužem a farářem Kláskem byli zakladateli tradice dětských letních táborů, jejichž vedení pak převzal bratr Kubín s rodinou, tábory se konají dosud. Sestra Nováková si v 38 letech vystudovala tříletý laický kazatelský kurz a od té doby sloužila jako zástup za faráře v roli laické kazatelky v Liberci a širokém okolí, také v létě sloužila v náchodské a rychnovské oblasti, když pobývala s rodinou na chalupě sestry farářky Naimanové u Úpice. O letních prázdninách v neděli ji manžel vozil na pobožnosti, které sloužila v Úpici, Rtyni v Podkrkonoší, Náchodě, Polici nad Metují, Rychnově nad Kněžnou, Vamberku, měla i troje pobožnosti za den. V poslední době zastupovala za nemocnou sestru farářku v Liberci a v Jablonci, společně s dalšími dvěma kazateli několik měsíců. Když byla sestra Nováková mladší, ráda přijížděla na poutě do Škodějova. S pěveckým sborem náboženské obce velice ráda jezdila zpívat do Prahy do kostela sv. Mikuláše na přehlídku pěveckých sborů CČSH. Dnes je sestra Květa Nováková předsedkyní rady starších v Liberci a je stále aktivní členkou. V uplynulém roce se velmi ochotně ujala organizování pomoci uprchlíkům z Ukrajiny, pro které ještě s dalšími dobrovolníky v Liberci, pracují a pomáhají dodnes. Sestra Květa má dvě dcery, tři vnoučata, bydlí v rodinném domku se dvěma psími kamarády, proto jejími zálibami jsou procházky, houbaření, pletení, péče o děti, pejsci a neoddělitelný zpěv. Děkujeme sestře za její celoživotní službu a obětavost v církvi, za libereckou náboženskou obec

MIROSLAVA MLÝNKOVÁ

Manželské jubileum

Svatost manželství svatbou začíná, ale nekončí. Vyžaduje proto duchovní péči nejen přípravnou, ale i následnou. O té přípravné se ještě celkem hovoří, ale o té následné už méně. A možná i proto je méně manželských jubileí, než by mohlo být. V Agendě – v obřadní příručce CČSH se píše: „Přejí-li si manželé u příležitosti 25., 50. nebo 60. výročí sňatku zvláštní obřad ve sboru, konáme slavnost před shromážděnou obcí, aby byla zdůrazněna úcta k manželství v křesťanské církvi.“ Ta zmíněná výročí se běžně nazývají stříbrnou, zlatou a diamantovou svatbou. U té zlaté a diamantové svatby je pak samozřejmě podmínkou nejen vzájemná věrnost, trpělivost a vytrvalost obou manželů, ale také jejich zdravotní kondice. Když to však vezmeme právě z této opačné strany, statistika zde hovoří celkem jasně ve prospěch manželů, kteří se dožívají v průměru vyššího věku než lidé osamělí. Dalo by se tedy říci, že péče věnovaná vzájemnému vztahu nám určitým způsobem přidává i léta života. Je však zřejmé, že je to spíš ovoce vděčnosti než nějaké vypočítavosti.

Manželské jubileum je moc pěkným obřadem naplněným vděčností, jehož součástí je však také svátost pokání, ke které patří i vzájemné odpuštění. A právě tady si člověk uvědomí, jak tyto dvě polohy spolu velmi úzce souvisejí. Jestliže jsme vděční za milost, ze které žijeme, dokážeme si odpuštět. A protože si dokážeme odpuštět, může být náš život naplněn radostnou vděčností.

Čekat se vzájemným odpuštěním a smířením 25, natožpak 50 nebo 60 let je přece nesmysl. Ale je dobré si uvědomit, že stejně tak nesmyslné je takhle dlouho čekat s poděkováním a vyjádřením vděčnosti. Ty větší věci vyrůstají z docela malých. A právě manželství je jedinečnou každodenní příležitostí k tomu snažit se naplnit slovo Pána Ježíše Krista o tom, abychom nad svým hněvem nenechali zapadnout slunce, ale zároveň dokázali třeba docela obyčejně vyjádřit svou vděčnost, např. za dobré jídlo. A pak jsou další chvíle, kdy tyhle věci mohou dostat trochu svátečnější podobu, nejen narozeniny a svátky, ale třeba právě každoroční výročí svatby. A také církev jistě ráda poslouží radostným obřadem, a to nejen až za 25, 50 nebo 60 let. S Lenkou si třeba připomínáme společně s celou rodinou, ale i se sestrami a bratry ze sboru a s dalšími přáteli svůj vstup do manželství každých pět let.

Věřím, že fantazii se v téhle věci žádné meze nekladou, a tak i vás ostatní chceme povzbudit, abyste si v tom našli svou cestu. Nevíme, zda se dožijeme zlaté nebo dokonce diamantové svatby, jako to bylo dopřáno mým rodičům, ale tím spíš je třeba nejen se smířením a odpuštěním, ale ani s vyjádřením vděčnosti a radosti neváhat.

ŠTĚPÁN KLÁSEK

Foto: Tomáš Turek

CO NÁS ČEKÁ...

- 4.–31. května **Výstava fotografií JINDŘICHA ŠTREITA a JINDŘICHA BUXBAUMA**, Sbor kněze Ambrože; Galerie otevřena každé ÚT, ST, ČT 15-17 hodin
- 20. května **Diecézní shromáždění KH diecéze**, Hradec Králové od 9 hodin
- 2. června **NOC KOSTELŮ**
- 6.–7. června **SYNODA duchovních a kazatelů**, v Králíkách
- 10. června **Pout' do Škodějova**, Lesní kaple Dr. Karla Farského, Škodějov od 15 hodin
- 5. července **Večer pro MJH, ekumenické bohoslužby, letní koncert IVY MAREŠOVÉ a RAZAM se zahradní slavností**, Sbor kněze Ambrože od 17 hodin
- 6. července **Bohoslužba k připomínce MJH, Betlémská kaple** od 15 hodin s přenosem ČT
- 21. července **Letní jazzový večer s Brianem Charettem & Otto Hejnic Organism** USA/ENG/CZ, Sbor kněze Ambrože od 19 hodin
- 13. září **SYNODA duchovních a kazatelů**, Sbor kněze Ambrože
- 14. září **KATTA Vox Organi**, varhanní koncert pro ZVONOHURU, Sbor kněze Ambrože od 19 hodin
- 22.–24. **Celocírkevní setkání mládeže**, Olomouc

BOE
mosty

Královéhradecké diecéze
CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

čtvrtletník

2/ 2023

VII. ročník

Registrace:

MK ČR E 22824

ISSN 2570-5431

Vydává:

Královéhradecká diecéze
Církve československé husitské,
Hradec Králové

Číslo a den vydání:

2/20. 5. 2023

Kontaktní adresa:

Královéhradecká diecéze CČSH

Ambrožova 728/3

Hradec Králové 500 02

IČ: 62695720

dieceze.hradec@ccsh.cz

tel.: 608 404 746

<http://www.ccschk.cz/>

Královéhradecká diecéze CČSH

Redakční rada:

Kateřina Havelková

Martin Chadima

Štěpán Klásek

Miroslava Mlýnková

Erika Oubrechtová

Pavel Pechanec

Jana Pechancová

Vladislav Pek

David Smetana

Odpovědná redaktorka:

Jana Pechancová

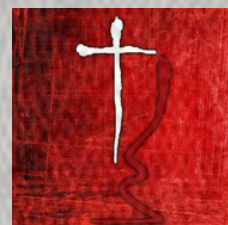
Sazba:

Jana Pechancová

Tisk:

Tiskárna Grafital Česká Skalice

Podpořeno z Fondu rozvoje
Královéhradecké diecéze CČSH.

Svátost manželství

Co?

Manželství je svátost, ve které se muž a žena křesťanským obřadem v lásce navždy spojují pro společnou cestu životem s Bohem. Snoubenci si slibují vzájemnou manželskou lásku, věrnost a oddanost před Bohem a lidmi.

Kdo?

Přijmout tuto svátost mohou snoubenci tehdy, je-li alespoň jeden z nich pokřtěný.

Tuto svátost si manželé udělují navzájem za přítomnosti duchovního a svědků.

Kde?

V kostele nebo i na jiném důstojném místě za přítomnosti svědků, případně ve společenství

Jak?

Obřad manželství je spojen s prosbami o odpuštění, s modlitbami, s výkladem Písma a se vzájemnými manželskými sliby. Na potvrzení svátosti manželství duchovní sváže štolou spojené ruce snoubenců, modlí se a cituje slova z Písma (Mk 10,9): „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.“ Snoubenci si vzájemně vymění prsteny, pijí společně z kalicha, přijmou požehnání a políbí se.

Proč?

Věříme, že touto svátostí Bůh dává své požehnání a nabízí duchovní pomoc pro společný život v dobrém i zlém.

Kdy?

Kdykoliv po společné přípravě snoubenců s duchovním.

MODLITBA SNOUBENCŮ

DĚKUJEME TI, BOŽE, ŽE JSI NÁS DVA PŘIVEDL K SOBĚ. POŽEHNEJ NÁM A DEJ NÁM SÍLU, ABY SE NÁŠ SPOLEČNÝ ŽIVOT STAL OBRAZEM BOŽÍ LÁSKY NA ZEMI. AMEN

Text pastorační komise ÚR z publikace Průvodce křesťanským životem, Sedm svátostí ČČSH.

